

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kovács Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Tamás ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek - a főtanácsos által képviselt Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség (**1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.**) I. rendű és a jogtanácsos által képviselt Nemzeti Fejlesztési Minisztérium(1011 Budapest, Fő u. 44-50.) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 11. napján meghozott 40.P.25.548/2014/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alpereseknek személyenként 150.000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes elsődleges kereseti kérelmében kérte az alperesek egyetemleges kötelezését a Ptk. 339. §, 344. § és 349. §-a alapján 150.459.550 forint kártérítés megfizetésére. Előadta, hogy 2005. évtől a **C. C. C. C. F.** finanszírozásával a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti együttes végrehajtási projektként széndioxid-kibocsátást csökkentő beruházást valósított meg a ny-i hulladéklerakó területén. A projektet az illetékes KVM közigazgatási államtitkára a 2009. május 26. napján kelt nyilatkozatával jóváhagyta és ún. együttes végrehajtási projektként ismerte el. A projekt alapjául a felperes és a finanszírozó társaság közötti, 2005. július 21. napján kelt kibocsátás-csökkentési egységekre (ERU) vonatkozó adásvételi szerződés szolgált. A felperes a 2009. évi ERU-k tekintetében 2010. március 22. napján benyújtotta az átadási kérelmét az illetékes VM miniszterhez, azonban azt 2010. június 30. napján elutasították. A felperes ezután számos kérelmet terjesztett elő, majd a 2011. április 13. napján az NFM Klímapolitikai Főosztályával folytatott egyeztetés alapján új hitelesítő társaságot bízott meg a 2009. évi ERU-k verifikációja érdekében. A felperes újabb kérelmére az NFM miniszter az NFM/14927/3/2011. számú, 2011. szeptember 30. napján kelt döntésében rendelkezett a 2009. és 2010. évre vonatkozó ERU átadásáról, egyben rendelkezett a jegyzékkezelő I. rendű alperes megkereséséről a egységeknek a vevő számlájára történő átvezetése érdekében. A határozatban foglalt megkeresés ellenére az I. rendű alperes az egységek átvezetését jogellenesen elmulasztotta, arról a felperes többszöri megkeresésére sem gondoskodott. A felperes ezért a 2005. évi XVIII. törvény 2. §-a alapján a Fővárosi Törvényszékhez fordult annak érdekében, hogy a bíróság az I. rendű alperest a miniszteri határozat szerint az ERU-k átvezetésére kötelezze. A Fővárosi Törvényszék a 2.Kpkf.670.084/2013/4. számú végzése folytán 2013. szeptember 5. napján jogerős 34.Kpk.46.098/2012/4. számú végzésével a felperes kérelmének helyt adott, és kötelezte az

I. rendű alperest a közigazgatási eljárás lefolytatására a kibocsátás-csökkentési egységek átvezetése iránti kérelem vonatkozásában. Az NFM miniszter időközben a 2013. február 15. napján kelt KPF/4287-1/2013/NFM számú döntésével a 2011. szeptember 30-i döntését visszavonta. A visszavonó határozattal szemben annak bírósági felülvizsgálata iránt a felperes keresetet indított, azonban azt a Fővárosi Törvényszék a 27.K.31.160/2013/2. számú végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította azzal, hogy a kibocsátási egységek átadására irányuló eljárás nem tartozik a 2004. évi CXL. törvény (Ket.) hatálya alá, az ERU-kal való gazdálkodás állami vagyonkezelést valósít meg. A felperes álláspontja szerint az alperesek közösen kárt okoztak a felperesnek, amely kár a nemzeti forgalmi jegyzéken át nem vezetett ERU-k értékesítésének elmaradásából származó elmaradt haszonnal azonos. Az I. rendű alperes azzal tanúsított jogellenes károkozó magatartást, hogy az átadó határozat végrehajtását elmulasztotta, míg a II. rendű alperes jogellenesen, a Ket. 114. §-ának megsértésével intézkedett az átadó határozat visszavonásáról.

Arra az esetre, ha a bíróság az elsődleges kereseti kérelemnek nem adna helyt és a felek jogviszonyára a Ket. alkalmazhatóságát kizárná, a felperes kérte a II. rendű alperes marasztalását a Ptk. 318. §-a és 320. § (3) bekezdése alapján azzal, hogy a II. rendű alperes és a felperes között kötelmi jogviszony jött létre, amelyben a II. rendű alperes elállási jogát jogellenesen gyakorolta.

Az alperesek kérték a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását.

Az I. rendű alperes kiemelte, hogy a jelenlegi állapot szerint az a miniszteri döntés van hatályban, amely a 2009-2010. évben megvalósított együttes végrehajtási projektekre vonatkozó kibocsátás-csökkentési egységek átadásáról szóló, NFM/14927/3/2011. számú, tévesen meghozott miniszteri döntést visszavonta. Az I. rendű alperes mint jegyzékkezelő a visszavont döntés alapján azért nem intézkedett a kibocsátási egységek átvezetéséről, mert álláspontja szerint arra a hatályos magyar jogszabályok alapján nem kerülhetett sor. Erről az álláspontjáról a 2012. szeptember 5. napján kelt levelében a minisztert tájékoztatta. Az I. rendű alperes részéről kirívóan súlyos jogsértés nem állapítható meg, ezért kártérítési felelőssége sem állapítható meg. Az I. rendű alperes magatartásának jogszerűségét igazolja, hogy a tájékoztató levelet követően az NFM a jóváhagyó döntést visszavonta, tehát az átvezetés jogszabályellenes lett volna. A felperes a kár összecszerűségét és az okozati összefüggés fennállását sem bizonyította.

A II. rendű alperes előadta, hogy a kereset alapjául szolgáló II. rendű alperesi iratok nem közigazgatási hatósági eljárás keretében születtek, ezért azok felülvizsgálata a Ket. alapján nem lehetséges. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak a Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. törvény (Éhvt.) 8-10. §-ai szerint a kiotói egységek az állam tulajdonába tartozó korlátozottan forgalomképes vagyoni értékű jogok, a velük való gazdálkodás állami tulajdonnal történő rendelkezést valósít meg, amelynek végrehajtására külön jogszabályok vonatkoznak. A kibocsátási jogosultságokra vonatkozó vagyonkezelői jog átadása tehát a tulajdonos rendelkezési jogának gyakorlása, az állam polgári jogi döntése, amelynek meghozatala során a miniszter nem a közigazgatási szerv vezetőjeként, hanem a Magyar Állam törvényes képviselőjeként jár el. A vagyonkezelés körében hozott döntés nem hatósági, hanem tulajdonosi döntés, amelynek eredményeképpen közigazgatási hatósági jogviszony nem keletkezik. Az Éhvt. hatálya alá tartozó együttes végrehajtási projektekre a Ket. rendelkezéseit nem lehet alkalmazni, a jóváhagyó nyilatkozat kiadására és visszavonására nem hatósági határozattal került sor. Mindezt alátámasztja a Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.216/2013/4. számú végzése is, amelyet a felperes alappal nem kérdőjelezhet meg. Közigazgatási jogviszony hiányában pedig a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint a II. rendű alperes felelősségét nem lehet megállapítani.

Előadta továbbá, hogy jogszerűen járt el, amikor a hitelesítői eljárás nem megfelelő tartalmi voltára, az aláírások tisztázatlanságára és 2005. évi egységátadási vonatkozó szerződés alaki hiányosságaira hivatkozással a jóváhagyó határozat visszavonásáról döntött. A II. rendű alperes a felperesi

előadással szemben az Éhvt. és az annak végrehajtásáról szóló 323/2007. (XII. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) rendelkezéseit nem szegte meg. A II. rendű alperes vitatta emellett a felperes által megjelölt kár összegszerűségét, illetve hivatkozott a felperes kárenyhítési kötelezettségének megsértésére is.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a 2003/87/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) és az arra tekintettel létrehozott Éhvt., illetve a Korm. rendelet milyen kötelezettségeket írt elő a tagállamokra. Az Irányelv kötelezi a tagállamokat a Kiotói Jegyzőkönyv szerinti eljárás kialakítására, illetve az eljárás lefolytatásához szükséges hatóságok kijelölésére és létrehozására. Az Irányelv szövege arra utal, hogy az ERU egységek termelése és átadása során alá-fölérendeltségi viszonyok keletkeznek, így az Irányelv tartalmából az a törekvés következtethető ki, hogy a kiotói egységekkel kapcsolatos teendőket feltétlenül közigazgatási jellegű eljárás során, jogorvoslat biztosítása mellett végezzék. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nem osztotta az alperesek előadását arra vonatkozóan, hogy a felek között hatósági, közigazgatási jellegű jogviszony nem jött volna létre. A perbeli esetben a II. rendű alperes eljárása során keletkezett miniszteri döntések formálisan nem tűnnek hatósági jogkörben eljáró közigazgatási szerv által hozott határozatnak, ám az iratok szerkezeti felépítése alapján azok egyértelműen határozatnak tekintendők. Ha az Irányelvnek az lett volna a célja, hogy a kiotói egységek átadása a polgári jog szabályai szerint történjen, akkor nem kellene külön szervek és eljárások létrehozására irányuló utasításokat tartalmaznia, hiszen akkor az egységek átadására a Ptk. alapján is sor kerülhetne. Az Éhvt. rendelkezései, valamint a Korm. rendelet 15. §-a alapján kifejtette, hogy az alperesek kifejezetten nem az állam képviselőjében és nem polgári jogi jogviszonyokban jártak el, a Korm. rendelet 15. § (1) bekezdése szerinti a keletkezett egységek átadását szolgáló eljárás kifejezetten államigazgatási jellegű eljárás, amelyre speciális szabályok hiányában a Ket. rendelkezései irányadók. Miután az elsőfokú bíróság a kifejtettek szerint a felek jogviszonyát közigazgatási jellegűnek minősítette, a felperes másodlagos kereseti kérelmével eleve nem foglalkozott, és csak a felperes elsődleges kereseti kérelmét bírálta el érdemben. A Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti különös feltételek vizsgálata körében megállapította, hogy az alperesi eljárás jellege miatt a felperesnek nem állt rendelkezésére rendes jogorvoslati lehetőség, az alperesi döntések ilyen lehetőséget nem tartalmaztak, amelyből következően a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható. Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes oldalán keletkezett-e kár. A csatolt értékesítési szerződés alapján megállapította, hogy az ERU átvezetése híján a felperes, mint szerződéses szállító a vevővel szembeni kötelezettségének nem tudott eleget tenni, amely a felperes saját vagyonában értékcsökkenést eredményezett, és amelynek tényét az alperesek nem is vitatták. Az elsőfokú bíróság ezt követően a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy megvalósult-e az alperesek részéről jogellenes magatartás. Megállapította, hogy az I. rendű alperes az átadó határozat végrehajtását nem mulasztotta volna el, ugyanis a Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései alapján mérlegelés nélkül lett volna köteles átvezetni az egységeket a jegyzéken. A II. rendű alperes eljárása során megsértette a szoros ügyintézési rendet és elmulasztotta az átadó, majd a visszavonó határozat meghozatalát a Korm. rendeletben meghatározott határidőn belül. Az alperesi mulasztás következtében a felperes értékesítési projekt szerződése a 2009-2010-es években nem ment teljesedésbe, a felperes az egységekhez nem jutott hozzá, azokat a vevőknek sem tudta átadni. Ez a kár nem merült volna fel, ha a II. rendű alperes a határozatát időben meghozza és azt az I. rendű alperes a jegyzéken átvezeti. Az alperesek nem védekezhetnek alappal azzal, hogy úgy jártak el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható, hiszen az eljárásukra irányadó Korm. rendelet szerinti eljárás volt tőlük az elvárható. Az elsőfokú bíróság a felperes kárigényét ugyanakkor az okozati összefüggés hiányában elutasította. Megállapította, hogy a felperes kezdeményezésére indult eljárásban a Fővárosi Törvényszék a 2.Kpkf.670.084/2013/4. számú végzésével a közigazgatási eljárás lefolytatására kötelezte a

mulasztó I. rendű alperest, aki az eljárását lefolytatta és annak eredményeképpen a felperes átvezetésre vonatkozó kérelmét elutasította az időközben keletkezett II. rendű alperesi visszavonó határozatra tekintettel. A felperes kára tehát a Ket. szabályai szerint lefolytatott eljárás eredményéből keletkezett, azaz a II. rendű alperes jogszerű és jogerős közigazgatási határozata következtében. A felperes mulasztással okozott jogséremlme a Fővárosi Törvényszék jogerős végzésével orvoslásra került, hiszen a végzés az átvezetésre irányuló kérelem elbírálására utasította az I. rendű alperest, amelynek az eleget tett, eljárásában azonban már tekintettel kellett, hogy legyen a II. rendű alperes visszavonó határozatára, amelynek folytán a felperesre nézve kedvezőtlen határozatot kellett hoznia. A felperes által megjelölt kárösszeg tehát nem a közigazgatási szervek jogellenes mulasztásából ered, hanem a kérelme tárgyában lefolytatott eljárás során született számára kedvezőtlen tartalmú határozatból, amelynek következményei az alperesekre nem háríthatók át. Lehetséges, hogy a felperesnek kára származott a hosszabb ideig fennálló alperesi mulasztásból, de annak összege nem azonos az át nem vezetett egységek ellenértékével.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát, míg másodlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítélete téves, megalapozatlan, önellentmondó és jogszabálysértő. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ügy tényállását nagyobb részben megfelelően állapította meg, tévesen rögzítette ugyanakkor, hogy a peresített 2009-2010-es időszakra vonatkozó felperesi átadási kérelmek tárgyában az I. rendű alperes a Fővárosi Törvényszék eljárásra kötelező jogerős végzésének megfelelően eleget tett volna. Ehhez képest a történeti valóság az, hogy az I. rendű alperes az eljárását csak a II. rendű alperes által meghozott visszavonó határozat megszületését követően és arra tekintettel indította meg a mulasztás kezdetétől számított mintegy két és fél év elteltével. Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a peres felek között létrejött jogviszony jogi megítélését illetően. Az alperesek peresített magatartásukat a felek aláfölérendeltségén alapuló közigazgatási jellegű eljárásokban fejtették ki, amelyre a Ket. szabályai alkalmazandók mögöttes jogszabályként. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy az I. rendű alperes a II. rendű alperes átadó közigazgatási határozata alapján a Korm. rendelet 15. § (4) és (5) bekezdésére tekintettel a kibocsátás csökkentési egységek adásvétele tárgyában megkötött szerződés alapján köteles lett volna az ERU mennyiség jegyzéken történő átvezetésére. Az elsőfokú bíróság ezután egyértelműen megállapította, hogy az alperesek kártérítési felelősségének megállapításához szükséges valamennyi elem hiánytalanul teljesült, így hogy egyrészt az alperesek közigazgatási szervek és speciális közigazgatási jellegű eljárásban e jogkörben eljárva okoztak kárt, másrészt hogy eljárásuk jogellenes volt, amely az I. rendű alperes részéről mulasztásban, a II. rendű alperes esetében késedelmes határozathozatalban nyilvánult meg, harmadrészt, hogy a felperes a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, negyedrészt, hogy a felperes oldalán a kár bekövetkezett és hogy a kár bekövetkezése és a károkozók jogellenes magatartása között az ok-okozati összefüggés fennáll. Ehhez képest az elsőfokú bíróság tényállásellenesen és logikailag következetlenül foglalt állást arra nézve, hogy a felperesi kárigény alapja és összege miatt a kereset megalapozatlan. Az elsőfokú bíróságnak a kereset elutasításához vezető okfejtése önellentmondó, mivel az teljes mértékben ellentétes az általa megállapított tényállással és egyébként az előzőekben kifejtett helyes indokolásának tartalmával. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperes kára a II. rendű alperes jogszerű eljárása eredményéből következett, mivel ez a kár elsődlegesen az I. rendű alperes jogellenes mulasztására, másodlagosan pedig a II. rendű alperes jogellenes késedelmére vezethető vissza. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja a II. rendű alperes által hozott visszavonó határozat jogszerűségét illetően is, a II. rendű alperes ugyanis jogszerűen nem vonhatta volna vissza az átadó határozatot, ugyanis a visszavonásnak a Ket. 114. § (1)-(3) bekezdésében szabályozott

feltételei nem álltak fenn, a visszavonó határozat jogvesztő határidőn túl született, illetőleg azzal a felperes jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogait is sértette. Megalapozatlan az elsőfokú bíróság döntése a kár összezszerűségével kapcsolatban elfoglalt álláspontját illetően is, amelynek tekintetében egyáltalán nem folytatott le bizonyítást, és a per eldöntéséhez szükséges tényeket ebben a körben nem állapította meg. Érthetetlen, hogy miközben az elsőfokú bíróság megállapította a felperesi oldalon a vagyonban beállott értékcsökkenés tényét, az elsőfokú eljárás során egyetlen alkalommal sem intézett kérdést a felekhez a kár összezszerűsége tekintetében, illetve az arra vonatkozó felperesi állításokat nem vette figyelembe. A kár összezszerűsége egyébként a kereseti kérelem alapján egyértelműen megállapítható, az az adásvételi szerződés alapján elmaradt bevétel összegével és annak kamataival azonos.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. A perben tett eddigi nyilatkozatait fenntartva változatlanul vitatta azt a felperesi állítást, hogy az előterjesztett kárigény jogalapja tekintetében valamennyi tényállási elem bizonyított, illetve hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Előadta, hogy a perben a II. rendű alperes Ptk. 349. §-a szerinti felelősségének megállapítása kizárt, arra ugyanis csak a közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenység, illetve ennek elmulasztásával okozott kár lehetne az alapja. E tevékenységi körbe azonban a miniszter által lefolytatott döntési folyamat nem tartozik bele, hiszen az nem jogalkalmazó-intézkedő jellegű. A II. rendű alperessel szemben tehát az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének együttes feltételei hiányoznak, sem államigazgatási jogkörről, sem jogellenes magatartásról, sem vétkességről, sem okozati összefüggésről nem lehet beszélni. Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a felperes a közösségi jogi rendelkezéseket sértette meg a hitelesítői jelentés nem megfelelő voltával, amely a részére történő egységek odaítélésének akadályát jelentette, ezáltal ha keletkezett is kára, azt maga idézte elő.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében szintén kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását.

A Fővárosi Ítéltőábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelemben bírálta felül, mert annak fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az ítéltőábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következők szerint egészíti ki. A 2009. május 26. napján kelt „Jóváhagyó Nyilatkozat” (F/3.) az együttes végrehajtási projektre vonatkozóan rögzítette, hogy a felperes a 2008-2012. közötti időszakban létrejött és hitelesített kibocsátás-csökkentési egységek 90%-át jogosult átadni, míg a fennmaradó 10% a Magyar Államot illeti. A felperes és a II. rendű alperes között 2011. április 13. napján tartott megbeszélésről készült emlékeztető (F/9.) szerint az Illés Zoltán államtitkár által korábban hozott elutasító döntések megváltoztatására és a 2009-2010. évekre vonatkozó ERU-k elfogadására akkor kerülhet sor, ha a projektek kibocsátás-csökkentési teljesítménye mindkét évre újbóli vizsgálatra és hitelesítésre kerül és az elsőfokú hatóság a helyszíni szemlén mindent rendben talál. Az emlékeztető szerint ezt a felperes képviselői tudomásul vették és elfogadták. A felperes ennek megfelelően a 2011. augusztus 16. napján előterjesztett kérelméhez csatolta a pozitív hitelesítői záradékkal ellátott 2009-2010. évi jelentést. A II. rendű alperes a 2013. február 15. napján kelt KPF/4287-1/2013/NFM számú, a 2011. szeptember 30-i jóváhagyást visszavonó döntésének releváns indoka egyebek mellett az volt, hogy a hitelesítői jelentés alaki és tartalmi hiányosságokban szenved, így nem tartalmazza a helyszíni vizsgálat megtörténtét igazoló nyilatkozatot, illetve az addicionalitást és a kibocsátás-csökkentést

megalapozó adatok, számítások megfelelőségét. A felperes az alperesekhez intézett, 2013. március 25. napján kelt levelében (F/24.) arra figyelmeztetett, hogy amennyiben az ERU-k átvezetésének elmaradása miatt a vevő az adásvételi szerződést felmondja, úgy a felperesnek jelentős anyagi kára fog felmerülni, illetve a kárveszély akkor is fennáll, ha az ERU-k átadása megtörténik, mert a késedelem következtében a felperes bevétele a szerződéses vételárnál alacsonyabb is lehet. A felperes a 2014. február 6. napján kelt levelében (A/10.) azt adta elő, hogy az ERU-k átadásának elhúzódása folytán az adásvételi szerződésben meghatározott vételár és a ténylegesen realizált bevétel közötti különbség formájában jelentős kár érte.

Az így kiegészített tényállás alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett, a döntés jogi indokait ugyanakkor nem osztotta, azokat az alábbiak szerint fejti ki.

Az ítéltábla mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alperesek milyen felelősségi jogalapon tartozhatnak kártérítéssel a felperesnek, illetve felelősségük lehet-e egyetemleges. Az ítéltábla előrebocsátja, hogy több alperes egyetemleges marasztalására akkor is sor kerülhet, ha nem azonos jogalapon tartoznak kártérítési felelősséggel. Az egyetemlegesség feltétele ilyen esetben csak az, hogy azonos követelésért tartozzanak felelősséggel és bármelyikük teljesítésével a követelés megszűnjön.

Az ítéltábla a kereset alapjául előadott tényállásra tekintettel megállapította, hogy az I. rendű alperes esetében a kártérítés jogalapja kizárólag a Ptk. 349. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdése, míg a II. alperes esetében kizárólag a szerződésszegéssel okozott károkért való felelősség lehet.

A felperes a II. rendű alperes felelősségét nem a 2009-2010. évekre eső kibocsátás-csökkentési egységekkel kapcsolatos eredeti elutasító döntésre, hanem az álláspontja szerint jogszerűtlen 2013. február 15-i, a korábbi átadásról szóló döntést visszavonó döntésre alapította. Nem vitatta ugyanakkor, hogy a 2011. és 2012. években átadott ERU-k átvezetése körében az I. rendű alperes nem járt el késedelmesen. Ebből az következik, hogy 2009-2010. évi egységek átadásának elmaradása kizárólag a döntést hozó II. rendű alperes magatartásával függ össze, hiszen a visszavonásról a II. rendű alperes intézkedett, e döntés meghozatalára kizárólag a II. rendű alperes rendelkezett hatáskörrel. Ebből következően károkozó magatartás, illetve okozati összefüggés hiányában az I. rendű alperes felelőssége az előadott ténybeli alapon fel sem merülhet, hiszen a felperes által hivatkozott kárt kizárólag II. rendű alperesi magatartás okozhatta.

A felperes ugyanakkor felrótta az I. rendű alperesnek, hogy amikor a 2011. szeptember 30. napján kelt, a 2009-2010. évre vonatkozó pozitív átadó döntés megszületett, akkor ennek a döntésnek nyomán nem gondoskodott nyomban és minden további mérlegelés nélkül a kibocsátási egységek nyilvántartásban való átvezetésről. Amennyiben az átvezetés kellő időben megtörténik, és a kibocsátási egységeket a felperes által kötött adásvételi szerződés vevőjének számláján jóváírják, akkor a döntés II. rendű alperes részéről történt visszavonásának gyakorlati végrehajtása nyilvánvalóan nehézségekbe ütközött volna. Az ítéltábla e felperesi hivatkozás értékelése során abból indult ki, hogy az I. rendű alperes a Ket. 12. § (2) bekezdése alapján ebben az eljárásban kétféle közigazgatási hatósági jogkörben járt el: egyrészt a hatósági nyilvántartás vezetése, másrészt a hatósági ellenőrzési tevékenység végzése során. Az Éhvt. 5. § (1) bekezdése alapján ugyanis az I. rendű alperes feladata a nemzeti forgalmi jegyzék mint nyilvántartás vezetése, míg az 5. § (3) bekezdéséből az következik, hogy a kiotói egységek átruházásához a nemzeti forgalmi jegyzékben vezetett számlán történő nyilvántartásba vétel is szükséges. Az Éhvt. 8. § (2) bekezdése értelmében a kiotói egység a nemzeti forgalmi jegyzékbe való bejegyzéssel jön létre, az onnan való törléssel

szűnik meg. A Éhvt. 2. § 13. pontjában írt fogalommeghatározásából pedig az következik, hogy a kiotói egység valamennyi, így a kibocsátás-csökkentési egységet is magában foglaló gyűjtőfogalom, a kibocsátás-csökkentési egység (ERU) az együttes végrehajtás eredményeképpen megállapított és kiadott vagyoni értékű jog, amelynek létrejöttéhez és átruházásához a jegyzékben történő nyilvántartásba vételére is szükség van. A kiotói egységek forgalmi jegyzékének vezetésével kapcsolatos feladatokat tehát az I. rendű alperes közigazgatási hatósági tevékenység keretében végzi.

Az I. rendű alperes ugyancsak hatósági jellegű tevékenysége körében jár el a 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 9/A. §-a szerinti tevékenysége során, amikor a hitelesítői tevékenység felügyeletét látja el. Az I. rendű alperes e hatósági ellenőrzési tevékenysége keretében a kibocsátás-csökkentési egység átadásának feltételét képező, a Korm. rendelet 15. § (2) bekezdés c) pontja szerinti hitelesítői jelentést is vizsgálni köteles, ideértve annak tartalmi helyességét és a hitelesítői tevékenység ellenőrzését. A hitelesítő pedig a kérelmező (szállító) Ptk. 315. §-a szerinti közreműködőjének minősül. A hitelesítői tevékenység vizsgálata lényegében azt a célt szolgálja, hogy megállapítható legyen, hogy létrejött-e egyáltalán kibocsátás-csökkentési egység, vagyis történt-e szennyezés-csökkentés a kérelmező adott évi tevékenysége révén vagy sem. A tényállás-kiegészítés részét képező jóváhagyó nyilatkozatból és a Korm. rendelet 15. §-ából egyaránt az következik, hogy a kibocsátás-csökkentési egység keletkezéséhez nem elég a pozitív hitelesítői jelentés, hanem ténylegesen megvalósult kibocsátás-csökkentésre is szükség van, amit önmagában a pozitív hitelesítői jelentés nem igazol. Mindezekhez képest tehát amennyiben peradatok azt igazolják, hogy az ellenőrző hatósági tevékenység kapcsán az I. rendű alperes alappal jutott arra a következtetésre, hogy a pozitív hitelesítői jelentés ellenére kibocsátás-csökkentési egységek létrejötte nem igazolt, akkor nem okozhatott kárt azzal a felperesnek, hogy erre tekintettel nem jegyzett be olyan nem is létező kiotói egységeket az egyébként hiteles nemzeti nyilvántartásba, amelyekhez kapcsolódó vagyoni értékű jogról beszélni sem lehet, mert vagyoni értékű jogot az képvisel, amely az adott évi tevékenység eredményeként létrejött. A perben rendelkezésre álló adatokból, így az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes felé tett jelzéseiből, a tényállás-kiegészítésében szereplő emlékeztető tartalmából, valamint a visszavonó döntés indokaiból is arra lehet következtetni, hogy hiába csatolt a felperes 2011. évben utólag a 2009-2010. évekre vonatkozó pozitív záradékkal ellátott és új hitelesítőtől származó jelentést a kérelméhez, ennek a jelentésnek olyan tartalmi és formai hiányosságai voltak, amelyek folytán a kibocsátás csökkentési egységek létrejötte nem tekinthető igazoltnak. A felperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy nem volt tudomása korábbi hitelesítői tevékenység hiányairól, mert ezt önmagában cáfolja a saját maga által csatolt későbbi emlékeztető, amely szerint a hiányosságokkal tisztában volt, azokat tudomásul is vette, ezért új hitelesítő alkalmazásáról döntött. Az sem állja meg a helyét, hogy a 2009-2010. évi egységek jóváírásához csak új hitelesítőt kellett alkalmaznia, hiszen az emlékeztető szerint a II. rendű alperes helyszíni szemlére alapított hatósági ellenőrzés lefolytatását, azaz a tényleges tevékenység vizsgálatát is előírta az elfogadó döntés meghozatala érdekében. A perben a felperes semmivel nem cáfolta a visszavonó döntés indokait, amelyekből az következik, hogy ilyen további, a tényleges és eredményes környezetvédelmi tevékenységet igazoló adatok nem álltak rendelkezésre akkor sem, amikor ismételten benyújtotta a kérelmet. Megjegyzi az ítéletábla, hogy eleve kétséges a 2011. évben egy új hitelesítő által tartott helyszíni szemle keretében vizsgálat tárgyává tenni és igazolni a 2009-2010. évi tevékenységet. A visszavonó döntés indokaiban szereplő hiányok megállapítása mellett csak arra a következtetésre lehet jutni, hogy a kibocsátás-csökkentési egységek, tehát a vagyoni értékű jog létrejötte 2009-2010. évre nem volt bizonyított, ennél fogva ilyen tény mellett nem lehet károkozó magatartásnak tekinteni, hogy létre sem jött kibocsátás-csökkentés mellett a vagyoni értékű jogot az I. rendű alperes nem vezette be a nyilvántartásba, amelynek folytán annak átruházására sem volt lehetőség. Mindebből következik, hogy az I. rendű alperes hatósági tevékenységével összefüggésben a kártérítési felelősség megállapításának feltételei hiányoztak.

A II. rendű alperes eljárását illetően tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt közigazgatási hatósági eljárásnak tekintette. Az ítéletábra megállapította, hogy a II. rendű alperes nem hatósági, hanem az állam nevében tulajdonosi jogkörben járt el. Ezt önmagában alátámasztja, hogy a felperes közigazgatási pert kezdeményező keresetlevelét a bíróság a 27.K.31.160/2013/2., illetve 2.Kf.650.216/2013/4. számú végzésével idézés kibocsátása nélkül elutasította arra hivatkozással, hogy a perre nincs hatásköre, mert a kereset tárgya nem közigazgatási ügy. A Bszi. 6. §-a értelmében a bíróság hatáskör hiányát megállapító döntése is mindenkre kötelező, ezért a hivatkozott jogerős végzésben foglaltaktól eltérő következtetésre a polgári perben eljáró bíróság sem juthatott volna, az ezzel kapcsolatos elsőfokú indokok tehát nem helytállóak.

A II. rendű alperes eljárásának jogi természetét illetően a II. rendű alperesi jogelőd 2009. május 26. napján kelt jóváhagyó nyilatkozatából kellett kiindulni, amely felhatalmazta a felperes a kibocsátás-csökkentési egységek átadására, az ezzel kapcsolatos felperesi igénynek érvényesítésére, egyben meghatározta az átadható egységek arányát. Az ítéletábra álláspontja szerint ez a nyilatkozat a Ptk. 198. § (3) bekezdése szerinti nyilatkozatnak minősül, mert abban a II. rendű alperes jogelődje mint a jogszabályban kijelölt hatóság a Magyar Állam érdekében, de a saját nevében olyan nyilatkozatot tett, amelyből szolgáltatási kötelezettség, illetve szolgáltatás követelésére vonatkozó jogosultság szerződéskötés nélkül is keletkezik. A nyilatkozat a Ptk. 198. § (3) bekezdésében foglalt feltételeknek megfelel, mert az a szolgáltatás jogosultját és kötelezettet, illetve magát a szolgáltatást kellő pontossággal meghatározza, és mert azt a II. rendű alperes jogelődje a törvényes jogkörében tette meg.

A II. rendű alperes nyilatkozataira tehát a szerződésre vonatkozó szabályokat kellett alkalmazni, amelyre tekintettel a felperes kártérítési keresetének elbírálása során a bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy történt-e szerződésszegés a II. rendű alperes részéről azáltal, hogy 2013. február 15. napján a korábbi, 2009-2010. évekre vonatkozó elfogadó nyilatkozatot visszavonta. A döntés visszavonásával ugyanis a II. rendű alperes valójában a szerződés teljesítésének megtagadását fejezte ki.

A szerződési nyilatkozatok értékelése során figyelembe kellett venni a felperes által kötött, a perbeli kibocsátás-csökkentési egységek adásvétele tárgyában született szerződés speciális jellegét, amelynél a kötelmi jogügylet és a teljesítési jogügylet és ezen belül is a teljesítési ügylet egyes elemei szétválnak. A kibocsátás-csökkentési egységek átruházással történő megszerzéséhez az Éhvt. 5. § és 8. §-ából, illetve a Korm. rendelet 15. §-ából következően a szerződés teljesítése során szükséges a II. rendű alperes kérelemre meghozott átadó döntése, valamint annak teljesülése érdekében az I. rendű alperes nyilvántartásba vételi eljárása, végül pedig az is, hogy felperes által az átruházás tárgyában kötött szerződés szerinti partner számláján a kibocsátás-csökkentési egység jóváírásra kerüljön. Az adott esetben a II. rendű alperes a visszavonó döntést akkor hozta meg, amikor a teljesítés megtagadása még lehetséges volt, hiszen a teljesítési jogügylet a maga egészében nem ment végbe, mert a nyilvántartásba vételre, illetve a vevő számlájára való átvezetésre sem került még sor.

Ezért azt kellett vizsgálni, hogy a teljesítés megtagadása jogos okból vagy anélkül történt, mert ha jogos okból, akkor nem történt szerződésszegés, ha pedig nem, akkor a szerződésszegés szabályait kell alkalmazni. Az ítéletábra arra az álláspontra jutott, hogy a II. rendű alperes részéről a teljesítés megtagadása a korábban kifejtettek alapján jogos okból történt, mivel a hitelesítői jelentésnek olyan tartalmi-formai hiányosságai voltak, amelyekre tekintettel a kibocsátás-csökkentési egység tényleges létrejöttét 2009-2010. évre megállapítani nem lehetett. Az Éhvt. célja az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel nem lehet az, hogy a vagyoni értékű jogot megtestesítő kibocsátás-csökkentési egységek átruházására anélkül kerüljön sor, hogy tényleges környezetvédelmi eredmény is

kimutatható lenne az adott tevékenység kapcsán. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes a 2009-2010. évi kibocsátás-csökkentési teljesítményének megvalósulását az utólagos jóváírás érdekében beadott kérelemben sem tudta alátámasztani, ezért a II. rendű alperesi teljesítés megtagadásának jogszerűtlenségét nem lehetett megállapítani. Szerződésszegés hiányában a II. rendű alperes visszavonó határozata jogszerű, ezért nincs jogalapja a II. rendű alperes marasztalásának sem.

Az alperesek felelősségének jogalapja körében kifejezettenből következik, hogy a 2009-2010. évekre vonatkozóan a felperesnek vagyoni értékű joga nem keletkezett, így annak átruházása lehetetlen szolgáltatásra irányulna. A nem létező vagyoni értékű jog átruházása elmaradásából eredő kár nem értelmezhető, arra kárigény nem alapítható. A kereset tehát az érvényesített kárigényre tekintettel sem volt teljesíthető.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a felperes a tényállás-kiegészítésében jelzett levelek szerint 2013. március 25. napján még nem bekövetkezett kárról, hanem csak potenciális kárveszély helyzetről tesz említést, és először a 2014. február 6. napján kelt levélben állította, hogy kára keletkezett, de nem az, amit a perben érvényesített, hanem egy a ténylegesen realizált és az adásvételi szerződésben rögzített ár szerinti értékesítés különbözetében megmutatkozó kár. Ehhez képest a felperes keresetében a 2009-2010. évi kibocsátás-csökkentési egységek utáni elmaradt bevétel mellett a 2011-2010. évekre vonatkozó elmaradt bevételeit is érvényesíteni kívánta, miközben a felperes saját nyilatkozata és a peradatok egyaránt azt támasztják alá, hogy a 2011-2012. évre a felperes kibocsátás-csökkentési egységeinek elfogadása és átvezetése megtörtént. A felperes a perben semmivel sem igazolta, hogy vevője a 2011-2012. évi jóváírt egységeket bármilyen okból visszaszolgáltatta volna, ahogyan arra nincs peradat, hogy a vevő által visszautasított egységeket felperes utóbb értékesítette-e, amennyiben igen, kinek és milyen áron. A felperes pert megelőzően tett érdemi nyilatkozatai és a perben érvényesített kár ténybeli alapjául szolgáló előadás nem egyeztethetőek össze, a kereset szerinti kár bekövetkezése ezért is kizárt.

A kifejtettékre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - eltérő indokolás mellett - helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére figyelemmel köteles az alpereseknél felmerült másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét az ítéletábra a Pp. 67. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.

Budapest, 2016. március 1.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Benedek Szabolcs s.k.. Magosi Szilvia s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: